

JAARVERSLAG 2016

Inhoudsopgave

[Voorwoord](#)

[De Stichting Lezen & Schrijven Bonaire](#)

[Doelstelling](#)

[Interne Organisatie](#)

[Communicatie](#)

[Partners](#)

[Fondsen en Sponsoren](#)

[Projecten in 2016](#)

[De Mediabus Bonaire](#)

[Presentatie Estafetteboekje Taty Frans](#)

[Financiën](#)

[Bijlage 1: Activiteitenplan 2017](#)

[Activiteiten en Projecten](#)

[Bijlage 2: Lijst Sponsoren 2016](#)

Voorwoord

Geletterdheid is een fundamentele voorwaarde voor duurzame inzet op de arbeidsmarkt, zelfredzaamheid en gezondheid van burgers. Stichting Lezen & Schrijven Bonaire is in 2015 opgericht om geletterdheid te verhogen, waarbij we ons richten op kinderen van 0 tot 18 jaar.

Dit verslag is bestemd voor onze sponsors, partners, en voor iedereen die belangstelling heeft voor de bestrijding van laaggeletterdheid op Bonaire. 2015 was het jaar waarin de stichting vooral zicht wilde krijgen op de gegevens omtrent geletterdheid, 2016 kunnen wij omschrijven als het jaar waarin we een slag hebben gemaakt op het gebied van het ontwikkelen en schrijven van projectplannen om fondsenswerving op te starten. De plannen werden ontwikkeld op basis van de aanbevelingen van het CPS naar aanleiding van ons onderzoek.

De meeste projectplannen staan goed op papier en eind 2016 zijn de eerste fondsen aangeschreven.

Uiteraard hebben we in 2016 ook activiteiten ontplooit voor onze doelgroep de kinderen van Bonaire, op het gebied van lezen en schrijven. De mediabus is in 2016 gaan rijden en blijkt nu al een groot succes.

Ook waren alle leden van het Taalpunt Bonaire verheugd met elkaar kennis te maken en is het belang van deze bijeenkomsten door alle leden erkend.

In de bijlage vindt u een financieel jaaroverzicht over 2016 en een activiteitenoverzicht voor 2017.

In 2017 zal de Stichting met haar partners verder werken, vanuit een integrale aanpak, met aandacht voor de eiland specifieke situatie (kleinschalig en meertalig) om alle kinderen van Bonaire een kans te geven op een geletterde toekomst.

Addo Stuur, voorzitter.

De Stichting Lezen & Schrijven Bonaire

Doelstelling

Stichting Lezen & Schrijven Bonaire is opgericht in 2015, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Bonaire onder nummer 9042, oprichtingsdatum 5 februari 2015.

Stichting Lezen & Schrijven Bonaire is opgericht om laaggeletterdheid op Bonaire te voorkomen en verminderen, wij richten ons hierbij specifiek op kinderen van 0 tot 18 jaar.

De Stichting vervult vijf rollen:

- 1) aanjager, die organisaties en individuen in de publieke en private sector stimuleert en activeert;
- 2) communicator, die constante aandacht voor het thema vraagt;
- 3) uitvoerder, die partners/ organisatie helpt hun verantwoordelijkheid in de praktijk te brengen;
- 4) kenniscentrum, dat individuen en organisaties informeert over laaggeletterdheid en gerelateerde thema's;
- 5) fundraiser.

De stichting baseert zich bij keuzes voor projecten en activiteiten op het onderzoek dat in 2015 is uitgevoerd: "Onderzoek geletterdheid op Bonaire 2015" (Stichting Lezen & Schrijven Bonaire i.s.m. CPS, Onderwijsontwikkeling en Advies). In dit onderzoek zijn cijfers bekend geworden over geletterdheid op Bonaire, en er is gekeken naar mogelijke oorzaken van laaggeletterdheid. Bovendien zijn in de rapportage aanbevelingen opgenomen om laaggeletterdheid te voorkomen en te bestrijden. Dit onderzoeksrapport is te lezen op onze website.

Interne Organisatie

Het bestuur bestaat uit vijf personen, waaronder een voorzitter, een penningmeester, een secretaris en twee leden. In 2016 heeft het bestuur maandelijks vergaderd, waarbij de nadruk lag op het monitoren van de resultaten van de mediabus, het bespreken van de projectplannen en het verkennen van mogelijkheden voor fondsenwerving.

Het bestuur is onbezoldigd. Allen zijn lid van de Rotary Club Bonaire. Het bestuur is in 2016 halverwege het jaar veranderd van samenstelling. Sinds juli 2016 bestaat het bestuur uit:

Voorzitter: dhr. A. Stuur

Penningmeester: dhr. A. Botterop

Secretaris: dhr. J. Janga

Lid: mw. R. Bierings

Lid: dhr. L. Domacasse

In 2016 zijn er drie betaalde parttime krachten werkzaam geweest. Twee medewerkers voor de mediabus en één medewerker voor het schrijven van de projectplannen en algemene ondersteuning.

Uitgangspunt van de Stichting is om zoveel mogelijk met vrijwilligers te werken. Het is ons echter duidelijk geworden dat met name voor langlopende projecten of activiteiten die een regelmatige, langdurige inzet vragen, het moeilijk is om vrijwilligers te werven en te behouden. Voor projecten die kort van duur zijn en/ of een één- of tweemaalige inzet vragen,

kunnen wij meestal voldoende vrijwilligers vinden. Dit houdt in dat voor structurele en/ of langdurige werkzaamheden de Stichting genoodzaakt is mensen in te huren of in dienst te nemen.

Communicatie

De Stichting heeft een eigen website: www.lezenenschrijvenbonaire.org en een Facebook pagina: Stichting Lezen en Schrijven Bonaire. De mediabus, een permanente activiteit van de Stichting heeft ook een eigen Facebook pagina: Mediabus Bonaire.

Onze website is in het Nederlands. Hoewel het voornemen bestond om in 2016 de website vertaald zou worden naar het Papiamentu, is dit nog niet gerealiseerd.

Wel heeft de website in 2016 inhoudelijk een update gekregen. Via de Facebook pagina's verschijnen *posts* in het Nederlands, Papiamentu en het Engels.

Als Stichting blijven we in de rol van communicator en aanjager contact onderhouden met diverse partners. Zo bleek het in de praktijk lastig om het voorzitterschap van het Taalpunt Bonaire te laten rouleren. Daarom heeft onze stichting de rol van coördinator van het Taalpunt op zich genomen, dit werd zeer positief gewaardeerd door alle deelnemers.

Partners

Stichting Lezen & Schrijven Bonaire gaat uit van de gedachte dat samenwerken betere resultaten oplevert. Wij hebben anderen nodig en anderen ons; het versterken van geletterdheid gaat niet door slechts op een manier of vanuit een bron een inzet te plegen. Zo is het gebleken dat bijvoorbeeld scholen alleen niet in staat zijn om de gewenste resultaten te bereiken. Het gaat om een brede aanpak die op jonge leeftijd begint en waarbij ook voor volwassenen de juiste opties worden aangeboden om geletterdheid te versterken. Wij werken daarom samen met partners waar wij ons qua doelstelling en/of doelgroep aan kunnen spiegelen, en wij hebben ons verenigd in het Taalpunt Bonaire.

Taalpunt Bonaire

Ons eiland leent zich prima voor samenwerking; vanwege de kleinschaligheid zijn de lijnen kort en kent men elkaar binnen een korte tijd; door samenwerking versterken we elkaar.

De volgende organisaties/ functionarissen maken vanaf 2016 deel uit van het Taalpunt:

- Fundashon Forma
- Fundashon Lesa ta dushi
- Centrum voor Jeugd en Gezin
- Biblioteka Públiko
- Taalcoördinatoren van de basisscholen
- Coördinator van de mediabus

Wij streven ernaar om in 2017 ook een taalcoördinator van de Scholengemeenschap Bonaire en Fundashon Akademia Papiamentu te mogen verwelkomen in dit overleg.

In dit overleg worden projecten die wij, of onze partners, graag in samenwerking willen realiseren, vanaf het eerste begin besproken. Er kan zowel inhoudelijk worden afgestemd (expertise delen) als op het gebied van nuttige en praktische informatie-uitwisseling (planning, etc.).

in 2016 zijn wij door diverse partners uitgenodigd om deel te nemen aan verschillende activiteiten, en hebben wij deelgenomen aan:

- Sea Turtle Conservation met educatieve activiteiten in de mediabus;
- Spelling wedstrijd op de Scholen Gemeenschap Bonaire op initiatief van Fundashon Lesa ta Dushi.

Fondsen en Sponsors

In 2015 zijn de eerste activiteiten van de Stichting bekostigd door de Rotaryclub Bonaire. We zijn daarbij ook op kleinere schaal gesponsord door bedrijven. Deze sponsoring had vooral een facilitair karakter. In 2016 zijn voor het eerst gesprekken gevoerd met mogelijke fondsen en sponsors voor de geplande projecten en het beheer van de mediabus.

Hiertoe is het beheerplan van de mediabus ingediend bij het Openbaar Lichaam Bonaire en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Wij wachten van beide entiteiten op antwoord.

Er is gesproken met mevr. den Heijer, gedeputeerde, over de mogelijkheden van een zorgcontract voor de mediabus. Zij was bovendien bijzonder geïnteresseerd in verschillende andere projectplannen. Wij hebben haar van de benodigde informatie voorzien.

Er heeft een gesprek plaatsgevonden met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, hoofd team Caribisch Nederland dhr Piek. Aan de orde kwam o.a. de mogelijkheid van een bijdrage ten behoeve van lesmaterialen of onderzoek. Dit maakt dat wij nogmaals een uitgebreider gesprek aan willen gaan met deze partij. Helaas blijkt dit moeilijk vanwege het territorialiteitsbeginsel.

Daarom is de stichting het gesprek aangegaan met de Rijksvertegenwoordiger de heer Isabella, namens het Taalpunt Bonaire, over het territorialiteitsbeginsel. Dit beginsel heeft in het kort tot gevolg, dat wij in Caribisch Nederland niet in aanmerking komen voor financiële bijdragen die vanuit de Ministeries naar soortgelijke organisaties in Nederland wel worden overgemaakt.

In 2016 hebben wij van de Rijksdienst Caribisch Nederland, vanuit het Corporate Citizenship een bijdrage ontvangen voor het Estafetteboekje Taty Frans, geschreven door kinderen uit de groepen 8 van de basisscholen van Bonaire.

Tevens heeft de Fun Miles organisatie geld gedoneerd ten behoeve van de productiekosten. Hierbij zijn we wederom ook gesponsord door lokale bedrijven in de vorm van kortingen, inzet van vrijwilligers, etc.

Om ons te kunnen introduceren bij mogelijk fondsen, en ons aan partijen te kunnen verantwoorden, is in 2016 veel aandacht uitgegaan naar het op orde houden van de administratie en het opleveren van de benodigde documenten zoals een jaarverslag en projectplannen.

De financiële administratie wordt vastgelegd bij- en gerapporteerd door Administratiekantoor Brandaris, als gift.

Projecten in 2016

De Mediabus Bonaire

Doelstelling

De mediabus brengt lezen en schrijven naar kinderen en hun ouders toe. Het biedt een laagdrempelige, modern ingerichte bibliotheek waar men kan lezen, computers gebruiken, films kijken, en nog veel meer. Het is hét promotiemiddel van de Stichting voor acties tegen laaggeletterdheid.

Doelgroep

De belangrijkste doelgroep zijn (jonge) kinderen en hun ouders. Daarnaast is de mediabus beschikbaar voor gebruik door onze partners, voor activiteiten die zij uitvoeren, welke een link hebben met onze doelstelling.

Organisatie

In 2016 is vanuit het bestuur van de Stichting een lid aangewezen als contactpersoon van de mediabus. Deze persoon is aanspreekpunt voor organisaties die van de mediabus gebruik willen maken, contacten onderhoud aangaande de facilitaire behoeftes van de bus, de standplaatsen, etc. Deze persoon verzorgt ook de aansturing van de coördinator en de chauffeur welke in 2016 zijn aangenomen. De coördinator is de persoon die tijdens de openstelling alles in goede banen leidt. Zij schrijft leden in, helpt de kinderen met het uitzoeken van boeken en computergebruik en organiseert alle randvoorwaardelijke zaken bij het gebruik van de bus. De chauffeur brengt de bus naar de locatie en terug naar de parkeerplaats, helpt met het opzetten en opruimen en houdt de bus rijklaar.

Zowel de coördinator als de chauffeur die in 2016 in dienst waren gekomen, zijn met ontslag gegaan en vervangen door twee andere kandidaten die vanaf de tweede helft van het jaar de mediabus bemensen. In het laatste kwartaal heeft de contactpersoon van het bestuur haar taken moeten overdragen aan de voorzitter, vanwege een te grote werkdruk.

Partners

Belangrijke partners voor de bus zijn de Sentro di Bario's op Bonaire. Daar zijn de standplaatsen van de bus en wij mogen daarbij gebruik maken van elektriciteit en sanitaire voorzieningen. In 2016 is een start gemaakt met het vinden van aansluiting bij het inhoudelijke programma van de naschoolse opvang die vanuit de Sentro di Bario's wordt georganiseerd. Overleg vindt plaats met de Stichting Professioneel kinderopvang Bonaire.

Door het bedrijf Telbo zijn in alle sentro di barios een internet aansluiting voor de mediabus gemaakt.

In 2017 zal moeten worden bekeken of we ook gebruik gaan maken van andere standplaatsen, met name in de zomervakantie. Wij willen de mediabus dan open blijven houden, terwijl de Sentro di Bario's dan gesloten zijn. De mogelijkheden van alternatieve standplaatsen wordt verkend.

Communicatie

De mediabus heeft een eigen Facebook pagina, waarop regelmatig posts worden geplaatst van activiteiten die georganiseerd worden, danwel georganiseerd zijn. Bovendien staat er op de website van de stichting een uitgebreide omschrijving van de mediabus, de standplaatsen

en de mogelijkheden. We hebben in 2016 ervaren dat de mediabus wat meer *exposure* kan gebruiken. Gelukkig weten organisaties ons te vinden; de Sea Turtle Conservation heeft ons gevraagd deel te nemen aan hun educatieve programma. En enkele basisscholen op Bonaire hebben ons uitgenodigd om langs te komen bij school, zodat de kinderen kunnen kennismaken met de mediabus. Het bestuur zal begin 2017 initiatieven bespreken en lanceren om de *promotie* van de mediabus te vergroten.

Daarnaast wordt getracht bij andere projecten van de Stichting een "link" te maken met de mediabus. Een goed voorbeeld hiervan zien we terug in het project Babyboekjes Bonaire. Zo zullen we, indien het project babyboekjes van start kan gaan, de uitreiking van een derde babyboekje aan jonge ouders dit via de mediabus laten verlopen, zodat deze ouders op de hoogte geraken van het bestaan van de mediabus en de mogelijkheden hiervan.

Meting resultaten

Elke week rapporteren de medewerkers van de mediabus over de aantallen bezoekers, uitgeleende boeken en nieuwe leden.

De laatste stand van zaken was:

Aantal leden	467
Aantal kinderen 6-12 jaar per dag gemiddeld	25
Aantal kinderen 0 - 6 jaar per dag gemiddeld	10
Aantal kinderen > 12 jaar per dag gemiddeld	0
Aantal uitgeleende boeken per dag	+/- 30
Aantal nieuwe leden per week	5

Helaas is het aantal bezoekers minimaal als het sentro di bario gesloten is. In 2017 willen we daarom een promotieplan ontwikkelen.

Financiën

In 2016 is de inzet van de mediabus en het personeel betaald uit het overschot op de financiën van de stichting uit 2015. De stichting is geheel afhankelijk van donaties en sponsoring en derhalve is in 2016 gesproken met het Openbaar Lichaam Bonaire en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties teneinde (structurele) financiering voor de bus te verkrijgen. Er is hiertoe een beheerplan voor de mediabus opgesteld met daarin een begroting.

Conclusies en aanbevelingen

We zijn al met al trots op de eerste resultaten van de mediabus in 2016. In een eerste jaar moet blijken hoe de plannen in de praktijk uitpakken. Met name zijn we trots op het aantal leden, de betrouwbaarheid van de bus en de goede samenwerking met diverse partijen. Wel concluderen we dat we meer moeten inzetten op de bekendheid van de mediabus bij een breder publiek. De doelstelling voor 2017 wordt dat we meer jonge ouders met jonge kinderen en kinderen van 12 jaar en ouder in de bus willen verwelkomen. Daartoe willen wij de projectplannen Minibios en Digikids gaan realiseren.

Presentatie boekje Taty Frans

Doelstelling

Het project Estafetteboekje is als idee overgenomen uit Nederland, en is bedoeld om kinderen te inspireren tot het schrijven van een verhaal en daarmee het lezen ook te stimuleren. In 2015 is het project gestart, het eindproduct is in 2016 gepresenteerd. Door van de presentatie van het boek een evenement te maken, is dit project groots onder de aandacht gebracht op het eiland en hebben wij het belang (en het plezier) van lezen en schrijven kunnen promoten. Daarnaast heeft het boek zelf ook de nodige aandacht gekregen en is deze in de verkoop gebracht om daarmee fondsen te werven voor de stichting.

Doelgroep

Kinderen uit groep 8 op de basisscholen van Bonaire en andere belangstellenden.

Organisatie

Op 22 juni is het boek Taty Frans, kind van wind en zee, feestelijk gepresenteerd aan Taty Frans, de kinderen die hebben deelgenomen aan dit project en diverse prominente Bonaireanen. De organisatie van dit evenement is uitgevoerd onder aansturing van de voorzitter van de Stichting Lezen & Schrijven Bonaire. De presentatie was een thuiswedstrijd voor de surfer; we hebben dit georganiseerd op Sorobon, waar Taty Frans het surfen heeft geleerd en wat nog steeds een bekende *spot* is voor surfers van over de hele wereld. De deelnemende kinderen zijn van school opgehaald met bussen en naar Sorobon gebracht. Na een gezamenlijke lunch heeft de voorzitter van de Stichting, onder het toezien van o.a. de gezaghebber, de gedeputeerde en sponsors het eerste exemplaar uitgereikt aan Taty Frans. Daarna was er een signeersessie door de surfer met alle kinderen en andere belangstellenden.

Partners

In dit project is samengewerkt met;

De Bonairiaanse sportman Taty Frans, basisscholen Papa Cornes, Kristu Bon Wardador, San Luis Beltran, Rayo di Solo, Strea Briante. Wij zijn hierbij gesponsord door Corporate Citizenship van de Rijksdienst Caribisch Nederland, Fun Miles en RentoFun voor het vervoer van de kinderen .

Communicatie

Bij het evenement zijn diverse media aanwezig geweest. Er zijn artikelen in kranten verschenen en een interview op T.V. Er zijn foto's gemaakt en gepost op facebook.

Meting resultaten

Alle, behalve 1, basisscholen op Bonaire zijn bereid geweest hier aan dit project mee te doen. Er is een boek van 8 hoofdstukken opgeleverd, in twee talen. Alle kinderen die hebben meegewerkt zijn gekomen om een exemplaar van het boek met trots in ontvangst te nemen. De schoolbesturen waren zeer positief over het project en de samenwerking. Het boek is inmiddels in de boekwinkel en bij Jibe City te koop. Er zijn tot nu toe al 150 exemplaren van verkocht, de opbrengst gaat naar de Stichting Lezen & Schrijven Bonaire.

Conclusies en aanbevelingen

Gebleken is, dat dit initiatief op bijna alle scholen goed is ontvangen, de deelname bereidheid was groot en de kinderen waren trots op het resultaat. Er zijn al 150 exemplaren

van het boek verkocht. Kinderen hebben ervaren dat het mogelijk is om zelf een schrijfwerk tot stand te brengen en lezen het boek ook graag; het sluit aan bij de belevingswereld van kinderen op het eiland. Bonaire is weer een kinderboek rijker!
De overgebleven boeken zullen wij gaan gebruiken voor acties en activiteiten rond de mediabus.

Financiën

In de jaarrekening, samengesteld door Brandaris BV, vindt u het financiële overzicht van de Stichting over o.a. het jaar 2016. In dit jaarverslag beperken wij ons tot een korte verklaring op de posten zoals genoemd in de toelichting op de staat van baten en lasten over 2016 in de jaarrekening (paragraaf 5).

Voor een uitgebreidere inzage in de financiële staat van de stichting verwijzen wij naar onze jaarrekening die binnenkort zal verschijnen. (volgt)

Fondsenwerving

In 2016 zijn voor de volgende projecten aanvragen voor financiering aangevraagd:

- Mediabus Bonaire
- Bonaire Voorleesdag
- Babyboekjes bij geboorte
- Pilot project Summerschool 2017
- Kinderboekenfonds Papiamentu
- Schooltijdschriften
- Tomke project

Om een aanvraag bij de fondsen te kunnen doen zijn er uitgebreide projectplannen geschreven inclusief begrotingen, dekkingsplan en risicoanalyse.

Daarvoor zijn de volgende fondsen en instanties benaderd:

- Samenwerkende fonden Caribisch deel van het Koninkrijk (Stichting Kinderpostzegels Nederland, het Oranje Fonds, Het Innovatiefonds Zorgverzekeraars, Kansfonds en Fonds Sluyterman van Loo)
- Madurodam fonds
- Corporate Citizenship van de Rijksdienst Caribisch Nederland
- Prins Bernhard Cultuurfonds Caribisch gebied
- Openbaar lichaam Bonaire

De ingediende projectplannen zullen op de website gepubliceerd worden.

Activiteitenplan 2017

Activiteiten en Projecten

Hieronder geven wij in een tabel onze projecten en activiteiten weer in relatie met de doelstellingen van de stichting.

Activiteiten zijn werkzaamheden met een permanent karakter. Met **projecten** bedoelen wij werkzaamheden van de Stichting die in eerste instantie een tijdelijk of éénmalig karakter hebben. Sommige projecten echter, kunnen vaste activiteiten worden als het bereik en het succes daarvoor voldoende aanleiding geven.

Hoewel wij uiteraard van al onze activiteiten en projecten verslag doen (door middel van een jaarverslag), wordt alleen voor de projecten een separaat plan per project geschreven. Voor de mediabus is een beheerplan geschreven inclusief begroting.

De belangrijkste activiteit voor 2017 is fondswerving en lokale sponsoring. Elke aanvraag bij een fonds of instantie heeft aandacht nodig en vragen zullen accuraat moeten worden opgevolgd. Ook lokale sponsorwerving vraagt veel tijd en bovendien veel administratie.

activiteiten								
Doelstelling	P / A	Aan jager	Communicator	Kennis centrum	Uitvoerder	Fondsen werver	Project plan	Samenwerking
Evaluatie Adopteer een boek	A				x		nee	Intern
Vertalen website	A	x	x	x	x		nee	Intern
Mediabus op locatie	A	x		x	x	X	ja	Sentro di Bario's
Mediabus evenementen	A	x			x	x	nee	Diverse partners
Coördinatie Taalpunt	A		x	x			nee	Diverse partners
Lokale sponsoring Mediabus	A					X	Nee	diverse partner
Fondswerving				x	X	x	Nee	diverse fondsen
Projecten								
Summerschool 2017	P	x			x	x	ja	SGB, basisscholen
Babyboekjes Bonaire	P	x			x	x	ja	Centrum J&G,
Kinderboeken fonds Papiamentu	P	x		x	x	x	ja	Basis scholen Taalpunt Bonaire
Bonaire Voorleesdag 2017	P							F. Lesa ta Dushi, C J&G, Bibliotheek, Basisscholen, crèches
		x	x	x	x	x	ja	
Tomke Project	p	x	x	x	x	x	ja	Centrum J & G
Schooltijdschiften	p	X	X	X	X	X	ja	Basisscholen
Digikids	p	X		X	X	X	ja	Mediabus
Minibios	p	X		X	X	X	ja	Mediabus